

Finansdepartementet
«høringsportalen»

Rådhusgata 1-3
Postboks 437 Sentrum
N-0103 OSLO

Telefon +47 23 08 16 00
Org. nr. 970 349 820

pf@prest.no
www.prest.no

Dato: 11.10.2023

Vår ref: 22/00047-4

Deres ref:

Svar på høringsnotat - Kommunal pensjonsordning for Den norske kirke

Innledning

Den norske kirkes presteforening (Presteforeningen) viser til høringsnotat fra Finansdepartementet av 20. juni 2023 og avgir med dette sin høringsuttalelse. For Presteforeningen er det viktigste at ansatte i rettssubjektet Den norske kirke (rDnk) får beholde en offentlig tjenstepensjonsordning. Dette er en pensjonsordning som tariffpartene i KA er enig om. Det er også den pensjonsordningen som best ivaretar våre medlemmers ønske om en god og **forutsigbar** pensjonsordning.

Presteforeningen mener at det må åpnes for at rDnk kan få en **permanent adgang til å ha tjenstepensjonsordningen i KLP** gjennom den samme forskriftsadgangen som departementet nå vil gi for en midlertidig adgang til medlemskap i KLP.

Vi vil i dette høringssvaret begrunne vårt standpunkt.

Permanent ordning med kommunal tjenstepensjon gjennom KLP

Presteforeningen mener det må legges til rette for at rDnk får en permanent tjenstepensjonsordning i KLP. Slik kan tariffavtalens bestemmelse oppfylles, og man sikrer likebehandling av alle kirkens ansatte uavhengig av om de er ansatt i rDnk eller i de kirkelige fellestrådene.

Presteforeningen mener at forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser i § 4-1 første ledd bokstav c, «tilsvarende pensjonsordning for foretak ... som har nær tilknytning til en kommune», vil kunne åpne for at rettssubjektet Den norske kirke kan komme inn under kriteriene for permanent å kunne ha en kommunal pensjonsordning. Loven stiller ikke krav om at arbeidsgiver må være foretak i tradisjonell forstand eller ha tilknytning til en bestemt kommune. Tilknytningen til kommunal sektor som sådan bør være tilstrekkelig.

Det er altså tett sammenvevde forholdet mellom nasjonal og lokal forankring, og statlig og kommunal finansiering.

Presteforeningen mener derfor at vi må kunne se folkekirken Den norske kirke som et hele med både kommunal og statlig tilknytning, og at det derfor kun burde være et praktisk eller politisk spørsmål om hvor Den norske kirke skal ha sin pensjonsordning.

Så lenge SPK ikke blir ansett som et alternativ for ansatte i rDnk, burde kommunal tjenestepensjon i KLP være et naturlig valg. Det vil gi alle ansatte i folkekirken lik pensjonsordning. Presteforeningen mener at en slik løsning også vil være det beste utgangspunkt for de videre organisatoriske endringer som er på gang i Den norske kirke.

Andre viktig forhold i saken

Partenes rolle

Pensjonsordningen er en tariffestet rett i KAs hovedtariffavtale. I henhold til denne avtalen skal det være en offentlig tjenestepensjon som har livsvarige ytelser. Vi mener det må være opp til partene i avtaleområdet og eventuelt bli enig om en annen pensjonsordning enn offentlig tjenestepensjon. En midlertidig tilknytting til kommunal tjenestepensjon vil etter vår oppfatning legge for store føringer på de sentrale tariffpartenes utvikling av avtaleverket.

I forbindelse med utredning om skille mellom stat og kirke sto det i høringsnotatet fra Kulturdepartementet (s. 71): *Departementet ser det som uaktuelt at staten skal pålegge en selvstendiggjort kirke bestemte pensjonsordninger.*

Om Kirkens valg av pensjonsordninger skal kunne avgjøres av Kirkemøtet eller om spørsmålet vil være en forhandlingssak, vil bero på de tariffavtaler kirken inngår etter en selvstendigjøring fra staten.

Vi mener at Finansdepartementet ved å foreslå et midlertidig medlemskap i KLP ikke tar hensyn til partenes avtalefrihet ved å foreslå et midlertidig medlemskap i KLP. Vi opplever at Kulturdepartementet ikke ønsket å foreslå å lovfeste rDnks medlemskap i SPK nettopp for å ikke frata partene en uavhengig avtalerett.

Finansdepartementet skriver i sitt høringsnotat at «*Dersom det ikke blir mulig å etablere en kommunal tjenestepensjon, vil Den norske kirke måtte etablere en annen type pensjonsordning. Den norske kirke peker her på at det mest nærliggende i så fall vil være innskuddspensjon*». Presteforeningen vil påpeke at det er opp til sentrale tariffparter i Den norske kirke å forhandle om pensjonsordning. Som den fagforeningen som representerer 70% av alle ansatte i rDnk ser vi ikke innskuddspensjon som den mest nærliggende løsningen for våre medlemmer.

Felles pensjonsordning for alle ansatte i Den norske kirke

Presteforeningen finner det naturlig å også kommentere høringsnotatets kommentarer om en felles pensjonsordning for hele Den norske kirke.

Som kjent består trossamfunnet Den norske kirke av to hovedstrukturer: Det store flertall av ansatte i trossamfunnet er ansatt i kirkelige fellesråd som sammenfaller med kommunene. Mens de som fram til 2017 var ansatt i staten, nå er ansatt i rettssubjektet Den norske kirke.

Finansdepartementet skriver at «På sikt bør kirken derfor etter departementets vurdering etablere en tjenstepensjonsordning for sine ansatte innenfor pensjonslovens ordinære rammer». Presteforeningen har hele tiden vært av den oppfatning at det kun er pensjonsordningen til ansatte i rDnk som har vært saken. Det har verken i lokale kontaktmøter med tillitsvalgte i rDnk eller i møter med sentrale tariffparter vært snakk om å endre pensjonsordningen til alle ansatte i trossamfunnet Den norske kirke. Ingen har tidligere stilt spørsmålstegn ved at ansatte i fellesråd og menighetsråd har medlemskap i KLP. Det gjør heller ikke vi.

Vi ser at det er en fordel at ansatte i rDnk og i fellesrådene har samme pensjonsordning, og for oss betyr dette at alle kan ha en varig offentlig tjenstepensjon i KLP.

Forutsigbar pensjonsordning

I Finansdepartementets høringsbrev behandles kun konsekvensene for de ansatte med en overgang fra SPK til en kommunal tjenstepensjonsordning. Departementets faktiske forslag om et midlertidig medlemskap i KLP i 10 år er ikke vurdert. Det er problematisk.

For Presteforeningens medlemmer er det viktig å ha en forutsigbar og god pensjonsordning. At pensjonsspørsmålet ikke ble avklart i forbindelse med virksomhetsoverdragelsen, gjør at ansatte i rDnk har levd med usikkerhet rundt pensjonsspørsmålet siden før 2017.

At det i Finansdepartementets høringsnotat antydes en framtidig annen, men uavklart pensjonsordning, forsterker uroen ytterligere. Det er krevende å gå inn i midlertidige ordninger når utfallet i andre enden ikke er kjent.

Det er derfor viktig for våre medlemmer at det sikres et varig medlemskap i KLP. Vi mener at en overgangsordning med kun midlertidig medlemskap i KLP vil bidra til økt uro blant våre medlemmer.

Overgangsproblemer og potensielt dårligere pensjonsordning

Rettssubjektet Den norske kirke har i dag forlenget medlemskap i SPK ut 2024. Finansdepartementet foreslår i denne høringen at rDnk skal kunne ha kommunal tjenstepensjonsordning i KLP som en midlertidig ordning i 10 år fram til 1. januar 2035. Presteforeningen mener en tvungen avvikling av en offentlig tjenstepensjonsordning for ansatte i rDnk vil kunne gi en dårligere tjenstepensjon og overgangsproblemer som både kan oppfattes som en dårlig løsning for de ansatte og finansielt utfordrende for arbeidsgiver i en overgangsperiode. Alt dette kan vi unngå hvis partenes ønske om å opprettholde offentlig tjenstepensjon for de ansatte i Den norske kirke videreføres.

Vi er særlig bekymret for at en overgang til innskuddspensjon vil gi en dårligere pensjon for de ansatte. Innskuddspensjon er som kjent ikke livsvarig og den diskriminerer kvinner.

Rekruttere og beholde ansatte i rDnk

Det er store rekrutteringsutfordringer i Den norske kirke, og den er spesielt stor blant prestene. Å få et midlertidig medlemskap i kommunal pensjonskasse vil skape stor grad av usikkerhet blant kirkens ansatte. Vi mener dette vil kunne ha en negativ effekt på både å rekruttere, og ikke minst beholde ansatte.

Per i dag har rDnk ca 285 ansatte som er mellom 62 og 67 år (blant prestene er dette tallet ca. 230 av ca.1285 ansatte). Vi frykter at flere av disse vil velge å gå av med alderspensjon tidligere enn planlagt hvis det sås usikkerhet rundt pensjonstilhørigheten. Vi mener Den norske kirke ikke kan risikere å miste så mange ansatte pga pensjonsspørsmålet, det vil kunne være kritisk for Den norske kirkes mulighet til å være en landsdekkende folkekirke.

At rammevilkårene for prestedtjenesten er viktig for å beholde en landsdekkende kirke blir også stadfestet i årets statsbudsjett:

Skal kyrkja vere ei lokalt forankra folkekyrkje i alle delar av landet, må prestenesta alle stader ha gode rammevilkår og dei mange kyrkjebygga haldast ved like.

Avsluttende kommentar

Til slutt vil vi påpeke at bestemmelsene om virkeområdet i forsikringsvirksomhetsloven ikke er ment å forhindre foretak (eller rettssubjektet Den norske kirke) etter organisatoriske endringer eller strukturendringer, men som fortsatt er en del av den offentlige sfæren, i å opprettholde en offentlig tjenstepensjonsordning. Presteforeningen mener at dette særlig bør tillegges vekt når tariffavtalen fortsatt stiller krav om at de ansatte skal ha en offentlig tjenstepensjonsordning. Hvis departementet ikke kan se at rettssubjektet Den norske kirke kan ha kommunal tjenstepensjon i medhold av § 4-1 i forsikringsvirksomhetsloven, legger vi til grunn at det er mulig å regulere dette permanent i forskrift til loven. Banklovkommisjonen åpnet i sin tid denne adgangen nettopp fordi myndighetene skulle ha en mulighet til å utvise skjønn i forbindelse med organisatoriske og strukturelle endringer i «statlig virksomhet».

Oppsummerende punkter

- Presteforeningen vil ha en varig ordning i en offentlig tjenstepensjonsordning for ansatte i rDnk
- Presteforeningen mener at rDnk må få et varig medlemskap i kommunal tjenstepensjonsordning (KLP)

Utkast til forskrift

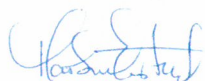
§ 9-2 Utfyllende regler om virkeområdet for loven kapittel 4

Rettssubjektet Den norske kirke kan ha kommunal tjenstepensjonsordninga for sine ansatte i henhold til forsikringsvirksomhetsloven kapittel 4.

Om Den norske kirkes presteforening (Presteforeningen)

Den norske kirkes presteforening (Presteforeningen) ble stiftet i 1900 og har siden den gang vært et fellesskap for det store flertallet av norske prester, teologer og teologistudenter. Presteforeningen er i dag både en profesjonsforening og en fagforening for våre ca 2200 medlemmer. Det absolutt største flertallet av våre medlemmer, drøyt 1000, har sin arbeidsplass i rettssubjektet Den norske kirke (rDnk). De fleste jobber som prester, men vi har også medlemmer som har administrative og ledende stillinger i rDnk. Presteforeningen organiserer 70% av alle ansatte i rDnk, og 80% av alle prestene som er ansatt der.

Med vennlig hilsen

Martin Enstad
leder

Gun Hafsaas,
forhandlingssjef

